

Paweł Kaźmierczak

Wprowadzenie = Introduction

Studia Paedagogica Ignatiana. Rocznik Wydziału Pedagogicznego Akademii
"Ignatianum" w Krakowie 20/4, 9-12

2017

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Introduction

The present issue of *Studia Paedagogica Ignatiana* is devoted to the role of literature in moral education. It is not a new subject—the history of controversies regarding the role of literature in the moral upbringing of children and youth dates back to the times of Plato and Aristotle. Arguably, since then, the history of education has vindicated the indispensability of fictional narratives in teaching children and young people. Both ancient and modern texts yield themselves to such educational uses. However, a few questions arise in this connection. One concerns the proper selection of literary material, adjusting it to the age and maturity of the children, and to the moral values the educators want to transmit or instil in the readers. The second refers to the practical, didactic use of the narrative with children, either in the classroom or at home. It is closely related to the third question, namely of the theoretical perspective on which such a practical application is based.

As for the selection of literary works for educational purposes, the authors propose texts ranging from fables and fairy tales through novellas and picture books to biblical stories and Bible-inspired fantasy novels. Among the promoted values we should name psychological resilience—the equivalent of the virtue of fortitude, love and responsibility, truthfulness, rejection of hatred, and a theological virtue of charity expressed in vicariousness and forgiveness.

Various theoretical perspectives have been adopted as a ground for practical suggestions. In this connection, the papers refer to positive psychology, Aristotelian-Thomistic virtue ethics, transactional theory, to the personalist-dialogical approach, or to the Montessori method applied to religious education.

It is worth mentioning that the contributors to the present issue of the journal are engaged both in the field of literary theory and in educational sciences, which makes them particularly well-equipped to deal with the complexities of the subject.

The remaining part of the volume consists, as usual, of book reviews and conference reports.

Paweł Kazmierczak

Wprowadzenie

Bieżący zeszyt czasopisma „Studia Paedagogica Ignatiana” jest poświęcony roli literatury w edukacji moralnej. Nie jest to temat nowy – historia polemiki w kwestii roli literatury w wychowaniu moralnym dzieci i młodzieży sięga czasów Platona i Arystotelesa. Od tamtych czasów historia wychowania potwierdziła konieczność wykorzystywania w nauczaniu dzieci i młodzieży opowiadań zawartych w powieściach. Zarówno teksty starożytne, jak i współczesne nadają się do takich zastosowań edukacyjnych. W związku z tym pojawia się kilka pytań. Pierwsze z nich dotyczy właściwego doboru materiału literackiego, dostosowania go do wieku i stopnia dojrzałości dzieci, oraz uwzględnienia wartości moralnych, które nauczyciele chcą przekazać lub zaszczerpić u czytelników. Drugie dotyczy praktycznego, dydaktycznego wykorzystania opowiadań w pracy z dziećmi, zarówno w klasie, jak i w domu. Jest to ściśle związane z trzecim pytaniem, a mianowicie o teoretyczną perspektywę, na której opiera się ta praktyka.

Jeśli chodzi o wybór dzieł literackich dla celów edukacyjnych, autorzy artykułów zamieszczonych bieżącym numerze proponują różne teksty, począwszy od legend i bajek, poprzez powieści i książki obrazowe, do biblijnych historii i inspirowanych Biblią powieści fantasy. Wśród promowanych wartości należy wymienić psychologiczną odporność (*resilience*) – odpowiednik cnoty męstwa, dalej miłość i odpowiedzialność, prawdomówność, odrzucenie nienawiści i teologiczną cnotę miłości wyrażoną w ofiarowywaniu się za innych i w umiejętności przebaczenia.

Autorzy artykułów przyjmują różne koncepcje teoretyczne jako podstawę praktycznych wskazówek dotyczących wykorzystywania tekstów literackich w edukacji moralnej. W związku z tym odwołują

się do psychologii pozytywnej, arystotelesowsko-tomistycznej etyki cnót, analizy transakcyjnej, podejścia personalistyczno-dialogowego czy do metody Montessori stosowanej w nauczaniu religii.

Warto wspomnieć, że autorzy artykułów zamieszczonych w bieżącym zeszycie specjalizują się zarówno w dziedzinie teorii literatury, jak i w naukach związanych z szeroko rozumianą edukacją, co sprawia, że są wyjątkowo dobrze przygotowani, aby poradzić sobie ze złożonością podejmowanych zagadnień.

Pozostała część tomu zawiera, jak zwykle, recenzje książek oraz raporty z konferencji naukowych.

Paweł Kaźmierczak